

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A

O SEKTORU LEASINGA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

30.6.2012.

Sarajevo, kolovoz 2012.

1. UVOD.....	3
2. SUDIONICI NA TRŽIŠTU	4
2.1. Broj leasing društava	4
2.2. Vlasnička struktura.....	4
2.3. Broj zaposlenih u leasing društvima	4
3. STRUKTURA BILANCE STANJA	5
3.1. Struktura aktive	5
3.2. Kvaliteta aktive	6
3.3. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga.....	8
3.4. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora.....	8
3.5. Struktura pasive.....	9
4. FINACIJSKI REZULTAT POSLOVANJA.....	11
5. PONDERIRANE NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE	11
6. ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....	14
7. PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LEASING DRUŠTAVA..	15
PRILOZI.....	16
Prilog 1. Osnovni podaci o leasing društvima.....	16
Prilog 2. Pregled vlasničke strukture leasing društava.....	17
Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove leasing društava	18
Prilog 4. Pregled rezervi za FL leasing društava.....	18
Prilog 5. Konsolidirana bilanca stanja.....	19
Prilog 6. Konsolidirani račun dobiti i gubitka.....	20
Prilog 7. Rangiranje bilanče sume.....	21
Prilog 8. Pregled osnovnih finansijskih pokazatelja	22

1. UVOD

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (u daljnjem tekstu: Agencija) kao regulatorna institucija koja obavlja superviziju (nadzor) leasing društava, sačinila je Informaciju o sektoru leasinga u Federaciji BiH za prvo polugodište 2012. godine na temelju analiza izvješća o poslovanju koje leasing društva dostavljaju Agenciji na kvartalnoj osnovi (posredni – off site nadzor) i podacima kojima raspolaže konstatiranim u kontrolama na licu mjesta (neposredni - on site nadzor).

Poslovanje leasing društava u Federaciji BiH je regulirano Zakonom o leasingu koji je stupio na snagu 3. siječnja 2009. („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine” broj: 85/08 i 39/09). Zakonom su definirani uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada leasing društava, prava i obveze subjekata u poslovima leasinga, upravljanje rizicima, financijsko izvješćivanje i nadzor nad poslovanjem leasing društava.

Nadzor nad leasing društvima je uspostavljen nakon izdavanja licencije za rad leasing društvima s ciljem stalnog praćenja poslovanja i financijskog stanja svakog pojedinačnog leasing društva i sektora leasinga u Federaciji BiH u cjelini, utvrđivanjem usklađenosti poslovanja leasing društava s važećim propisima te analiziranjem i provjerama financijskih izvješća leasing društava.

Negativni efekti globalne ekonomske i financijske krize su krajem 2008. godine zaustavili ekspanziju rasta leasing društava, koja je doživjela svoj vrhunac u razdoblju od 2006. do 2008. godine.

Nepovoljna kretanja u realnom sektoru u prvom polugodištu 2012. godine su se negativno odrazila i na djelatnost leasinga koja bilježi smanjenje broja novozaključenih ugovora i ukupnog iznosa financiranja putem financijskog i operativnog leasinga u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Bilančna suma sektora leasinga na dan 30. lipnja 2012. godine iznosila je 717.350 tisuća KM, što je za 6% ili 44.369 tisuće KM manje u odnosu na 31. prosinac 2011.

Ukoliko se usporede pojedinačne bilančne sume leasing društava sa 31.12.2011., dolazi se do zaključka da su bilančne sume kod dva društva povećane u iznosu od 7.536 tisuća KM, dok je kod pet društava evidentirano smanjenje bilančne sume za 51.905 tisuća KM (od navedenog iznosa 84% ili 43.545 hiljada KM se odnosi na smanjenje aktive dva leasing društva).

Ukupan gubitak sektora leasinga u prvom polugodištu 2012. godine je iznosio 7.587 tisuća KM. Tri leasing društva su iskazala negativan financijski rezultat, dok su četiri leasing društva ostvarila dobit. Temeljni kapital leasing društava je iznosio 60.288 tisuća KM, dok ukupan kapital sektora na dan 30. lipnja 2012. iznosi 45.517 tisuća KM.

Neposredni nadzor nad poslovanjem leasing društva provode ovlaštene osobe Agencije sveobuhvatnim i ciljanim kontrolama - pregledom poslovanja na licu mjesta. Kontroliranim leasing društvima nakon konačnosti zapisnika izdaju se nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u cilju unaprjeđenja poslovanja leasing društava, njihove zakonitosti, profitabilnosti, solventnosti i sigurnosti u poslovanju.

Nepravilnosti utvrđene neposrednim nadzorom u razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2012. odnosile su se uglavnom na nepridržavanje odredaba Zakona o leasingu i na temelju istog

donesenih propisa, neadekvatne politike i procedure kojima se definiraju osnovni rizici u poslovanju leasing društva (kreditni rizik, rizik likvidnosti, operativni, tržišni, rizik koncentracije i drugi rizici) i način upravljanja rizicima, neadekvatno postojanje i djelovanje sustava internih kontrola, poslovne aktivnosti koje nisu sukladne odredbama članka 5. i 7. Zakona o leasingu, kao i dostava netočnih podataka u Centralni registar kredita kod Centralne banke BiH.

Negativni trendovi u sektoru leasinga evidentni u prvom polugodištu 2012. godine su odraz stagnacije ukupnih gospodarskih aktivnosti, kako u FBiH tako i cijeloj BiH. Službeno objavljeni statistički podaci ukazuju na pad industrijske proizvodnje, smanjenje broja zaposlenih i smanjenje izvoza u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Prema prognozama analitičara u drugom polugodištu 2012. godine će doći do blagog pozitivnog pomaka u kretanju istih.

2. SUDIONICI NA TRŽIŠTU

2.1. Broj leasing društava

Na dan 30. lipnja 2012. u Federaciji BiH je registrirano ukupno 7 leasing društava koja obavljaju poslovne aktivnosti u 28 podružnica od kojih se 23 podružnice nalaze u Federaciji BiH i 5 u Republici Srpskoj. Dozvolu za obavljanje poslova leasinga posjeduju sljedeća leasing društva:

1. ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo,
2. Euroleasing d.d. Mostar,
3. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
4. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. S-Leasing d.o.o. Sarajevo,
6. UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo i
7. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

Društvo Hypo-Alpe Adria Leasing d.o.o. Banja Luka je registrirano u Republici Srpskoj i svoje poslovne aktivnosti na području Federacije BiH obavlja putem četiri registrirane podružnice (Sarajevo, Tuzla, Mostar i Vitez).

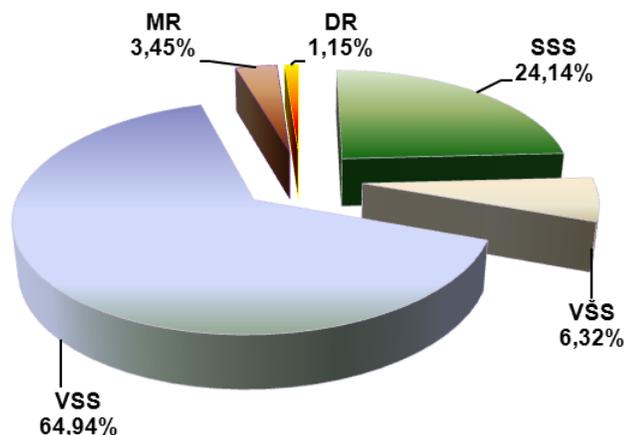
2.2. Vlasnička struktura

Od ukupno sedam leasing društava, tri leasing društva se nalaze u 100% vlasništvu nerezidentnih matičnih kuća, dok se tri leasing društva nalaze u većinskom vlasništvu svojih nerezidentnih matičnih kuća i/ili domaćih banaka osnovanih stranim kapitalom. Jedno leasing društvo se nalazi u većinskom vlasništvu rezidenta.

2.3. Broj zaposlenih u leasing društvima

U sektoru leasinga ukupan broj zaposlenih na dan 30. lipnja 2012. iznosio je 174, što je za jednog zaposlenika više u odnosu na 31. ožujak 2012. Pored navedenog broja zaposlenih, u leasing društvima je angažirano još 36 radnika putem studentskog servisa i organizacija koje posreduju u zapošljavanju od čega je 29 radnika angažirano u jednom leasing društvu.

Grafikon 1. Kvalifikacijska struktura u sektoru leasinga

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi leasing društva mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 30. lipnja 2012. na razini sektora leasinga na svakog zaposlenog se odnosi 4.123 tisuće KM aktive (31.12.2011. godine – 4.232 tisuća KM po zaposlenom). Istodobno, na dan 30. lipnja 2012., u sektoru bankarstva ovaj pokazatelj je iznosio 2.033 tisuće KM po zaposlenom.

3. STRUKTURA BILANCE STANJA

3.1. Struktura aktive

Ukupna bilančna suma leasing društava u Federaciji BiH na dan 30. lipnja 2012. je iznosila 717.350 tisuća KM, što je za 44.369 tisuće KM ili 6% manje u odnosu na 31. prosinac 2011. i za 14.510 tisuća KM ili 2% manje u odnosu na 31. ožujak 2012. Na dva najveća leasing društva (promatrano po veličini aktive) odnosi se 55% ukupne aktive leasing društava. Pojedinačno promatrano, 3 leasing društava su imala porast bilančne sume u odnosu na 31. ožujak 2012.

U strukturi ukupne aktive leasing društava najznačajnije učešće su imala neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga koja iznose 452.116 tisuće KM, što predstavlja 63% aktive sektora leasinga.

Neto potraživanja po osnovi zajma su povećana na dan 30. lipnja 2012. uslijed pogrešne klasifikacije potraživanja od strane jednog leasing društva u prethodnim izvještajnim razdobljima. Navedeno je konstatirano opsežnom kontrolom poslovanja leasing društva izvršenom od strane zaposlenika Agencije, nakon čega je izdan nalog za korekciju i adekvatnu klasifikaciju navedenih potraživanja. Neto potraživanja po osnovi zajma su na dan 30. lipnja 2012. iznosila 129.103 tisuća KM ili 18% od iznosa ukupne aktive sektora leasinga. U usporedbi sa 31.12.2011. kada su neto potraživanja po osnovi zajma iznosila 115.285 tisuća KM (15% od ukupne aktive sektora), došlo je do povećanja od 12% ili 13.818 tisuća KM.

Od ukupnog iznosa potraživanja po osnovi zajma na dan 30. lipnja 2012., 83.270 tisuće KM ili 64% se odnosi na potraživanja leasing društava od supsidijarnih osoba po osnovi odobrenih zajmova. Dva leasing društva su u prethodnom razdoblju poslovanja (prije stupanja na snagu Zakona o leasingu) odobravalu zajmove supsidijarnim osobama.

Učešće pozicije novca i novčanih ekvivalenata u ukupnoj aktivi se smanjilo sa 3,92% koliko je iznosilo na kraju 2011. godine na 1% koliko je iznosilo na 30. lipnja 2012.

U strukturi ukupne aktive, zajmovi će ostati u bilancama leasing društava dok ne isteknu rokovi na koje su odobreni.

Na smanjenje aktive utjecalo je i smanjenje neto vrijednosti sredstava financiranih putem operativnog leasinga na dan 30. lipnja 2012. za 3.341 tisuće KM ili 10% u odnosu na 31. prosinac 2011. Pojedinačno promatrano, tri leasing društva su imala porast neto vrijednosti sredstava financiranih putem operativnog leasinga u iznosu od 667 tisuća KM u odnosu na 31. prosinac 2011.

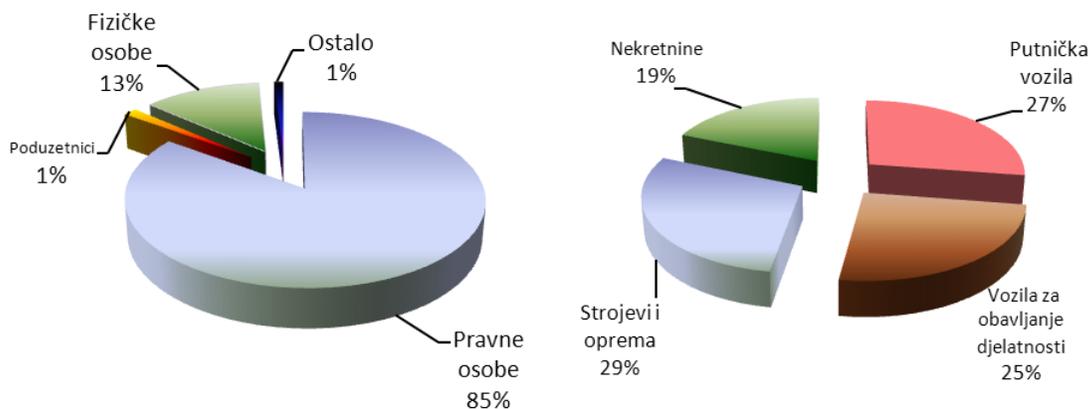
U Tablici 1. Informacije prikazani su podaci neto bilančnih pozicija aktive po izvještajnim razdobljima.

Tablica 1. Struktura neto bilančnih pozicija aktive po izvještajnim razdobljima
(000 KM)

Bilančne pozicije	31.12.2011	% učešće u aktivi	30.6.2012	% učešće u aktivi	30.06.2012 / 31.12.2011
Financijski leasing	500.626	66%	452.116	63%	-10%
Operativni leasing	34.333	5%	30.992	4%	-10%
Zajam	123.994	16%	129.103	18%	4%
Ostala aktiva	102.766	13%	105.139	15%	2%
Ukupna aktiva	761.719	100%	717.350	100%	-6%

U strukturi potraživanja prema korisniku leasinga i predmetu leasinga nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja.

Grafikon 2. Struktura financijskog leasinga prema predmetu i korisniku leasinga na dan 30.6.2012.

3.2. Kvaliteta aktive

Sukladno izvješćima leasing društava, rezerve za gubitke po financijskom leasingu na dan 30. lipnja 2012. iskazane su u iznosu od 24.873 tisuće KM, što predstavlja povećanje za 14% ili 2.975 tisuće KM u odnosu na 31.12.2011. U usporedbi s prethodnim kvartalom, rezerve za gubitke po financijskom leasingu su povećane za 5% ili 1.091 tisuću KM.

U strukturi formiranih rezervi za gubitke po ugovorima financijskog leasinga, 11.609 tisuća KM ili 47 % se odnosi na rezerve za gubitke formirane po osnovi potraživanja od čijeg je dospijeca proteklo preko 180 dana. Od navedenog iznosa formiranih rezervi za gubitke po navedenoj kategoriji kašnjenja (preko 180 dana), 56% se odnosi na rezerve formirane po osnovi financiranja pokretnih predmeta leasinga.

U usporedbi sa 31. prosincem 2011., najznačajnije povećanje formiranih rezervi za gubitke je iskazano u kategoriji potraživanja od čijeg je dospijeca proteklo preko 360 dana u iznosu od 9.342 tisuća KM.

Rezerve za zajmove na dan 30. lipnja 2012. godine su iznosile 2.345 tisuće KM i smanjene su za 73% u odnosu na 31. prosinac 2011. kada su rezerve za zajmove iznosile 8.709 tisuća KM. Od ukupnog iznosa formiranih rezervi za zajmove, 1.648 tisuća KM ili 70% se odnosi na rezerve formirane od strane jednog leasing društva. Razlog značajnog smanjenja rezervi za gubitke po zajmovima na 30. lipnja 2012. u odnosu na 31. prosinac 2011. su otpisi nenaplaćenih potraživanja.

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po financijskom leasingu i zajmu na dan 30. lipnja 2012. je iznosio 46.259 tisuća KM i veći je za 12.337 tisuća KM ili 36% u odnosu na 31.12.2011.

Uvidom u strukturu otpisanih potraživanja konstatirano je da je tijekom prvog polugodišta 2012. godine izvanbilančno evidentirano novih potraživanja u iznosu od 13.712 tisuća KM, dok je po osnovi naplate izvanbilančnih potraživanja tijekom prvog polugodišta 2012. godine evidentirana 1.375 tisuća KM.

Tijekom prvog polugodišta 2012. godine leasing društva su imala izuzetih predmeta leasinga u vrijednosti 32.785 tisuće KM, koji su izuzeti uslijed raskida leasing ugovora s korisnikom leasinga ili istekom ugovora kod kojih nije ugovoren otkup predmeta leasinga nakon isteka leasing ugovora. Od navedenog iznosa, 26.165 tisuća KM ili 80% se odnosi na nekretnine po kojima su leasing društava ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obveza od strane korisnika leasinga (ukupan iznos navedene pozicije se odnosi na dva leasing društva).

Na dan 30. lipnja 2012., na stanju izuzetih predmeta leasinga su se nalazila ukupno 202 predmeta leasinga, od čega se 141 predmet odnosi na putnička i vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička).

U Tablici 2. Informacije prikazan je broj i vrijednost izuzetih predmeta leasinga.

Tablica 2. Broj i vrijednost izuzetih predmeta leasinga

Red. broj	VRSTA PREDMETA LEASINGA	Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost predmeta leasinga (u 000 KM)
1.	Putnička vozila	99	904
2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	42	530
3.	Strojevi i oprema	41	5.183
4.	Nekretnine	19	26.165
5.	Tračnička vozila, plovni i zrakoplovni objekti	1	3
6.	Aparati za kućanstvo	0	0
7.	Ostalo	0	0
Ukupno		202	32.785

Pojedinačno promatrano, 30.149 tisuća KM ili 92% vrijednosti predmeta leasinga koji su u posjedu leasing društava se odnosi na dva leasing društva.

Leasing društva izuzete predmete leasinga ponovno financiraju novim korisnicima leasinga ili prodaju zainteresiranim kupcima u skladu s interno definiranom procedurom.

3.3. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga

Vrijednost novozaključenih plasmana u prvom polugodištu 2012. godine je iznosila 104.171 tisuće KM i za 35.931 tisuća KM ili 26% je manja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Novi plasmani po financijskom i operativnom leasingu u drugom kvartalu 2012. godine su iznosili 63.623 tisuće KM i odnose se na 1.811 aktiviranih ugovora. U odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine navedeni iznos financiranja je manji za 14.266 tisuća KM ili 18%, dok je broj novozaključenih ugovora manji za 111 ili 6%. U usporedbi s realizacijom iz prethodnog kvartala 2012. godine, ukupan iznos financiranja u drugom kvartalu je veći za 23.075 tisuće KM ili 57%.

Struktura iznosa financiranja po predmetu leasinga i vrsti ugovora je iskazana u Tablici 3. Informacije.

Tablica 3. Struktura iznosa financiranja po predmetu leasinga za prvo polugodište 2011. i 2012. godine

(000 KM)

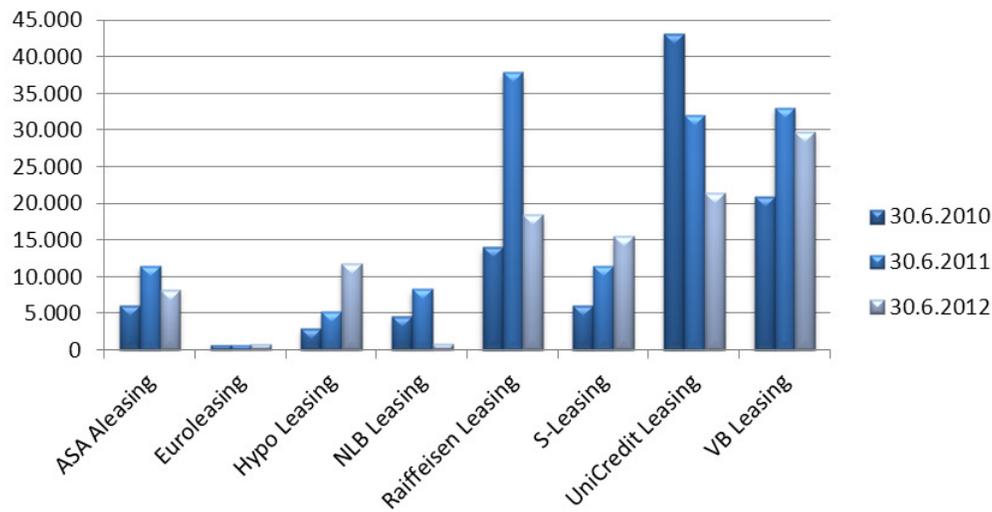
	01.01.-30.06.2011			01.01.-30.06.2012		
	Financijski leasing	Operativni leasing	UKUPNO	Financijski leasing	Operativni leasing	UKUPNO
Vozila	88.106	10.765	98.871	69.180	7.929	77.139
Oprema	31.888	505	32.393	23.806	154	23.960
Nekretnine	8.838	0	8.838	3.102	0	3.102
UKUPNO	128.832	11.270	140.102	96.088	8.083	104.171

Udjel financijskog leasinga u ukupnom iznosu financiranja tijekom prvog polugodišta 2012. godine iznosio je 96.088 tisuća KM ili 92% od ukupnog iznosa financiranja.

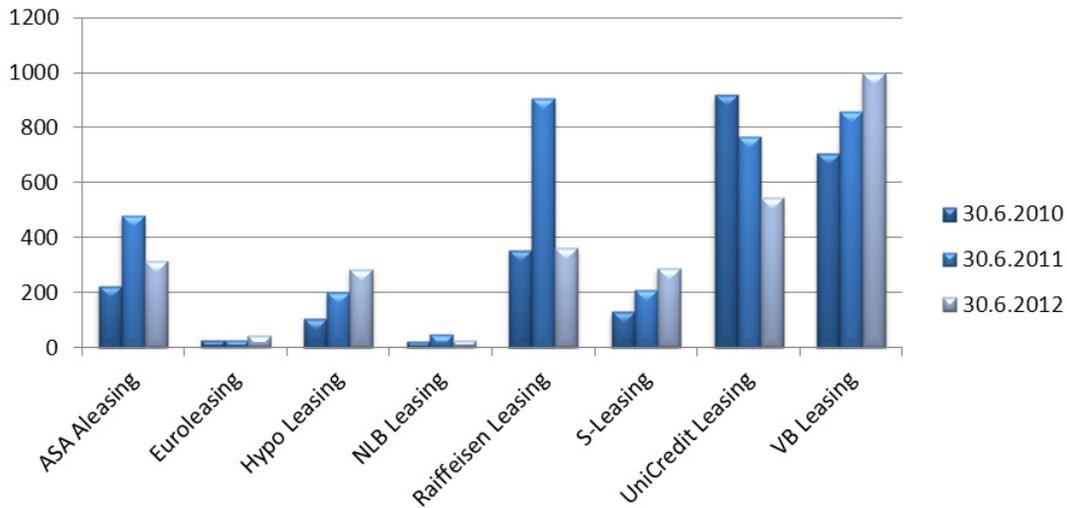
3.4. Tržišno učešće prema financijskom volumenu i broju ugovora

Pojedinačno promatrano, tri leasing društva su u prvoj polovici 2012. godine ostvarila porast novih plasmana putem financijskog i operativnog leasinga u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Broj novozaključenih ugovora u prvih šest mjeseci 2012. godine je iznosio 2.865, što je za 18% manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (u prvih šest mjeseci 2011. godine zaključeno 3.495 ugovora). Prosječna vrijednost ugovora u prvoj polovici 2012. godine je iznosila 36 tisuća KM i manja je u odnosu na prosječnu vrijednost ugovora u istom razdoblju prošle godine kada je iznosila 40 tisuća KM.

Grafikon 3. Tržišno učešće prema volumenu (u 000 KM)

Grafikon 4. Tržišno učešće prema broju ugovora

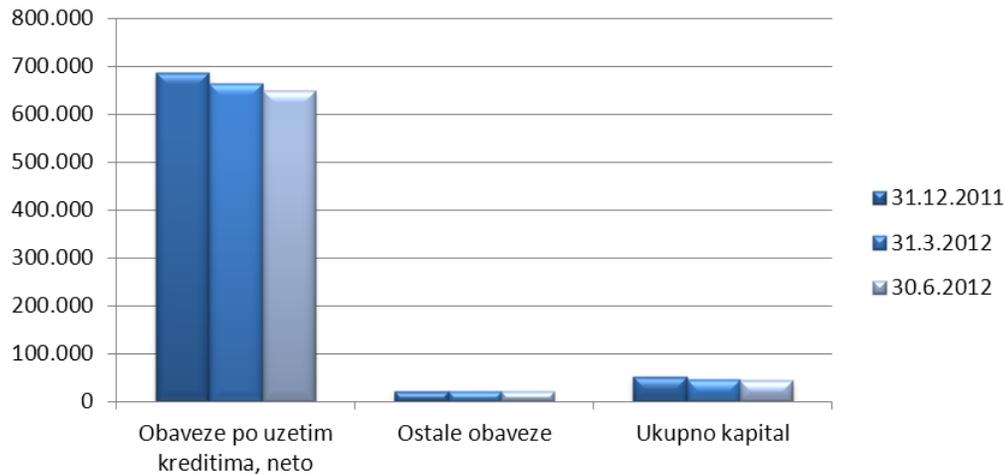

U navedenim grafikonima (Grafikon 3. i 4. Informacije) prikazan je volumen ostvaren od strane leasing društva sa sjedištem u Republici Srpskoj putem podružnica osnovanih u Federaciji BiH (Hypo-Alpe-Adria Leasing d.o.o. Banja Luka).

3.5. Struktura pasive

Na dan 30. lipnja 2012. nije došlo do značajnih izmjena u strukturi pasive. Obveze po uzetim kreditima i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi pasive, 90% iznosa ukupne pasive.

Grafikon 5. Struktura pasive – usporedni podaci (000 KM)

Ukupne obaveze po kreditima na dan 30. lipnja 2012. iznose 649.695 tisuća KM i smanjene su za 36.971 tisuća KM ili 5% u odnosu na 31. prosinac 2011. i 13.720 tisuća KM ili 2% u odnosu na 31. ožujak 2012. Od ukupnog iznosa obaveza po uzetim kreditima, 93% se odnosi na dugoročne obaveze.

Struktura obaveza po kreditima na dan 30. lipnja 2011. je slična strukturi iz prethodnih izvještajnih razdoblja. U strukturi izvora financiranja i dalje dominiraju zaduženja od osnivača ili povezanih osoba (66% od ukupnih obaveza po kreditima), dok se 151.348 tisuća KM ili 23% odnosi na zaduženja od europskih i domaćih razvojnih banaka (EIB, EBRD, CEDB, DEG, Razvojna Banka FBiH itd.). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih poduzeća, a osigurana su bankovnim garancijama izdanim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija. Također, u strukturi izvora financiranja, 11% se odnosi na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka.

Ukupna ponderirana nominalna kamatna stopa koju leasing društva plaćaju na izvore sredstava u prvoj polovici 2012. godine je 4% na godišnjoj razini (kamatna stopa izračunata na bazi prosječnog stanja uzetih kredita i kamatnog rashoda u promatranom razdoblju).

Ukupni kapital leasing društava je na dan 30. lipnja 2012. je iznosio 45.517 tisuća KM i manji je za 7.504 tisuća KM ili 14% u odnosu na 31. prosinca 2012. Pojedinačno promatrano, jedno leasing društvo je iskazalo iznos ukupnog kapitala manji od minimalnog iznosa kapitala propisanog Zakonom o leasingu. Tijekom 2012. godine poslovanje navedenog društva je pod posebnom pažnjom Agencije. Rješenjem o izdavanju pismenog naloga, navedenom društvu je dan rok za sanaciju postojećeg stanja i prevladavanje postojećeg problema, u protivnom će od strane Agencije biti poduzete mjere propisane Zakonom o leasingu.

4. FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA

Na razini sektora leasinga u razdoblju od 1. siječnja 2012. do 30. lipnja 2012., ostvaren je gubitak u iznosu od 7.587 tisuća KM. U istom razdoblju prethodne poslovne godine na razini sektora leasinga ostvaren je gubitak u iznosu od 32.031 tisuće KM. Ukoliko se isključe podaci društva kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova leasinga u FBiH, u razdoblju od 1.1 do 30.6.2011. ostvarena je dobit u iznosu 2.948 tisuće KM.

Pojedinačno promatrano, dobit nakon oporezivanja ostvarila su četiri leasing društava u iznosu od 2.138 tisuće KM, dok su gubitak iskazala tri leasing društva u iznosu od 9.725 tisuća KM, od čega se na jedno leasing društvo odnosi 86% ostvarenog gubitka. Navedeno društvo je sa 30. lipnjem 2012. ostvarilo gubitak veći od iznosa ukupnog kapitala.

Najznačajniju kategoriju prihoda leasing društava predstavljaju kamatni prihodi, koji su u prvoj polovici 2012. godine iznosili 23.862 tisuće KM i manji su za 3% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Pad kamatnih prihoda je posljedica smanjenog iznosa novih financiranja i otpisa dijela dospjelih nenaplaćenih potraživanja.

Rashodi po osnovi kamata su iznosili 13.535 tisuća KM i veći su za 1.086 tisuća KM ili 9% u odnosu na 30. lipanj 2011., što je posljedica povećanja cijena izvora sredstava na tržištu novca.

Ukupan neto prihod od kamata u prvoj polovici 2012. godine je iznosio 10.327 tisuća KM, što predstavlja smanjenje od 1.742 tisuću KM ili 14% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine.

U okviru kategorije rashoda u razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2012., najznačajnije učešće su imali troškovi rezervi za gubitke koji su iznosili 23.429 tisuće KM, što predstavlja 46% od ukupno ostvarenih troškova. Od ukupnog iznosa troškova rezervi za gubitke, 16.332 tisuća se odnosi na troškove rezervi za gubitke po financijskom leasingu, dok se 7.097 tisuća odnosi na troškove rezervi za zajmove.

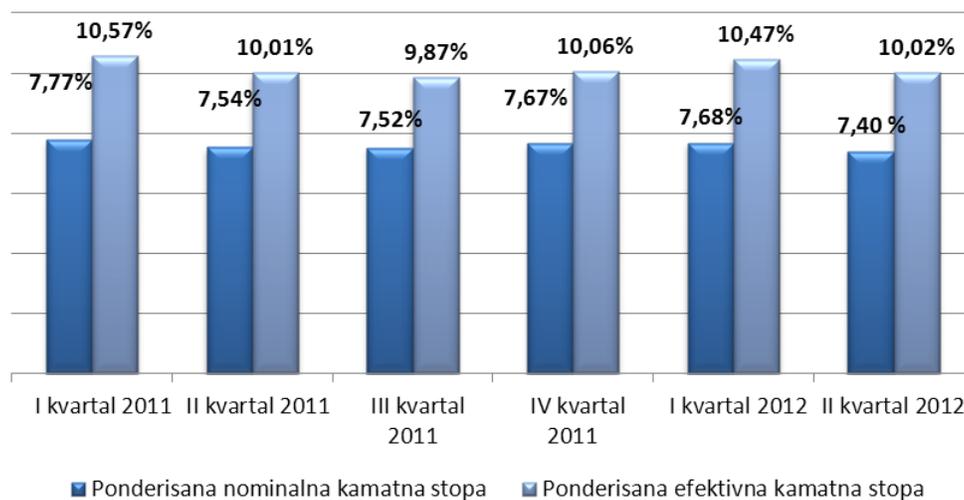
5. PONDERIRANE NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o leasingu, izražena na godišnjoj razini, iskazuje se u skladu s Odlukom o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o financijskom leasingu.

U drugom kvartalu 2012. godine ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore financijskog leasinga je iznosila 7,40%, a efektivna kamatna stopa je 10,02%.

Ukoliko se promatraju ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope s vrijednostima istih u prethodnim izvještajnim razdobljima, konstatiran je blagi pad nominalne i efektivne kamatne stope u odnosu na prethodni kvartal 2012. godine, a što je prikazano u Grafikonu broj 7. Informacije.

Grafikon 6. Pregled prosječnih ponderiranih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa za ugovore o finansijskom leasingu

U prvom polugodištu 2012. godine, ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore o finansijskom leasingu je iznosila 7,52%, dok je efektivna kamatna stopa iznosila 10,20%.

U Tablici 4. Informacije iskazani su podaci o iznosu financiranja, nominalnoj i efektivnoj kamatnoj stopi za ugovore finansijskog leasinga zaključene u prvom polugodištu 2012. godine.

Tablica 4. Prosječna nominalna i efektivna kamatna stopa za prvo polugodište 2012. godine (financijski leasing)

Rb	OPIS	Iznos financiranja u (000) KM	Ponderirana nominalna kamatna stopa	Ponderirana efektivna kamatna stopa
1.	Kratkoročni leasing ugovori prema predmetu leasinga:	4.726	6,26%	9,48%
a.	putnička vozila	3.387	6,47%	10,03%
b.	vozila za obavlja. djelatnosti (terenska i putnička)	322	7,43%	12,38%
c.	strojevi i oprema	1.017	5,19%	6,75%
d.	nekretnine	0	0,00%	0,00%
e.	tračnička vozila, plovni i zrakoplovni objekti	0	0,00%	0,00%
f.	aparati za kućanstvo	0	0,00%	0,00%
g.	ostalo	0	0,00%	0,00%
1.1.	Kratkoročni leasing ugovori prema korisniku leasinga:	4.726	6,21%	9,40%
a.	pravne osobe	4.124	6,14%	9,18%
b.	poduzetnici	27	0,00%	0,00%
c.	fizičke osobe	575	7,00%	11,43%
2.	Dugoročni leasing ugovori prema predmetu leasinga:	91.362	7,58%	9,97%
0	putnička vozila	37.080	7,98%	10,96%
b.	vozila za obavlja. djelatnosti (terenska i putnička)	28.257	7,22%	9,83%
c.	strojevi i oprema	22.789	7,29%	8,59%
d.	nekretnine	3.103	8,03%	9,54%
e.	tračnička vozila, plovni i zrakoplovni objekti	0	0,00%	0,00%
f.	aparati za kućanstvo	0	0,00%	0,00%
g.	ostalo	133	8,84%	12,13%
2.1.	Dugoročni leasing ugovori prema korisniku leasinga:	91.362	7,58%	10,24%
a.	pravne osobe	78.028	7,43%	9,99%
b.	poduzetnici	1.119	8,52%	11,97%
c.	fizičke osobe	12.215	8,41%	11,66%
	UKUPNO	96.088	7,52%	10,20%

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o financijskom leasingu (plaćanje unaprijed od strane korisnika leasinga), kreiranje ugovora financijskog leasinga s otkupnom vrijednošću, kao i dodatni troškovi leasing aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine leasing ugovora (kasko osiguranje i sl.).

Za ugovore o financijskom leasingu koji su odobreni u izvještajnom mjesecu, leasing društva su obvezna na mjesečnoj razini izvješćivati Agenciju o ponderiranim nominalnim i efektivnim kamatnim stopama, a sukladno propisanoj metodologiji. Na taj način se ostvaruje transparentnost i usporedivost financiranja putem leasinga.

6. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Prema pokazateljima poslovanja leasing društava u Federaciji BiH u prvoj polovici 2012. godine, zaključuje se da sektor leasinga u Federacije BiH doživljava blagi pad u odnosu na prethodnu godinu u segmentu novih plasmana. Kod pojedinih leasing društava su još uvijek prisutne poteškoće poslovanja koje proizlaze iz naplate postojećih potraživanja koja su nastala u prethodnim razdobljima što je uzrokovalo povećanje troškova rezervi za gubitke koji su izravno utjecali na rezultat poslovanja leasing društava.

Pogoršanje trenda makroekonomskih pokazatelja u BiH u prvoj polovici 2012. godine (pad industrijske proizvodnje, smanjenje izvoza, povećanje stope nezaposlenosti koja je najveća u regiji) je uzrokovalo smanjene potražnje za financiranjem putem leasinga, što je značajno utjecalo na negativne trendove u poslovanju leasing društava.

Portfelj financijskog leasinga se može ocijeniti kao zadovoljavajući uzimajući u obzir objektivne tržišne okolnosti i stanje u BiH ekonomiji.

Agencija će se u narednom razdoblju fokusirati na sljedeće aspekte:

- nastaviti kontinuiran nadzor leasing društava posrednim i neposrednim kontrolama,
- insistirati na kapitalnom jačanju leasing društava i internom definiranju parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- dopunjavanje podzakonske regulative za leasing sektor koja se odnosi na djelovanje i poslovanje leasing društava,
- praćenje aktivnosti leasing društava na sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i unapređivati suradnju s drugim nadzornim i kontrolnim institucijama,
- daljnje unapređenje informacijskog sustava koji će na temelju izvješća leasing društava omogućiti što ranije upozoravanje i preventivno djelovanje u otklanjanju slabosti u poslovanju leasing društava,
- unapređenje strukture i kvalitete podataka u Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH,
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova i
- unapređivati suradnju s Udrugom leasing društava u BiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative leasing društava kao i prijedloga izmjena zakonskih propisa.

U narednom razdoblju leasing društva se trebaju dodatno fokusirati na kontrolu dospjelih potraživanja, povećanje broja novozaključenih ugovora, smanjenje troškova poslovanja i naplatu nekvalitetnih plasmana.

Aktivnosti leasing društava trebaju biti usmjerene na:

- kapitalno jačanje i definiranje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- unapređenju politika i procedura u upravljanju rizicima kojima su izložena leasing društva u svom poslovanju,
- uspostavljanje sustava internih kontrola i funkciju interne revizije kao neovisne u izvršavanju svojih zadataka,

- unapređenje informatičke podrške u cilju adekvatnijih računovodstvenih evidencija i kvalitetnijeg izvješćivanja,
- unaprjeđenje u kontekstu zaštite korisnika leasing usluga,
- primjene praksi odgovornog financiranja,
- detaljnije informiranje klijenata o proizvodima koje leasing društva nude u cilju boljeg razumijevanja i ozbiljnijeg pristupa financiranju putem leasinga i
- redovito, ažurno i točno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke.

Broj: U.O.- 43-4/12
Sarajevo, 04.09.2012.godine

7. PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LEASING DRUŠTAVA

Na temelju Zakona o leasingu, izdavanje dozvola za osnivanje kao i poslovanje leasing društava detaljno je uređeno podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od strane Upravnog odbora Agencije (“Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj: 46/09, 46/11 i 48/12), kao i uputama usvojenim od strane direktora Agencije.

Odluke Agencije kojima je definirano osnivanje-izdavanje dozvola za rad i poslovanje leasing društava su:

1. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova leasinga,
2. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i oduzimanje suglasnosti leasing društvu,
3. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti leasing društava na sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti,
4. Odluka o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o financijskom leasingu,
5. Odluka o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanja leasing naknade po ugovoru o operativnom leasingu,
6. Odluka o obliku i sadržaju izvješća koja leasing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvješćivanja,
7. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima leasing društva,
8. Odluka o nadzoru leasing društava,
9. Odluka o naknadama koje leasing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH,
10. Odluka o uvjetima i načinu postupanja leasing društava po prigovoru korisnika leasing usluga,
11. Uputa za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o financijskom leasingu,
12. Uputa za izradu izvješća leasing društava.

PRILOZI

Prilog 1. Osnovni podaci o leasing društvima

Redni broj	Naziv leasing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja FBA licence	Broj zaposl.	Web adresa
1.	ASA Leasing d.o.o. Sarajevo	Bulevar Meše Selimovića 16, Sarajevo	Abaza Dženamir	+ 387 33 771 222	22.03.2010	21	www.asa-leasing.ba
2.	Euroleasing d.d. Mostar	Vukovarska 1, Mostar	Renata Perić	+ 387 36 394 500	03.02.2010	6	www.euroleasing.ba
3.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	Danijela Ozme 3, Sarajevo	Belma Sekavić - Bandić	+ 387 33 254 354	19.01.2010	60	www.rlbh.ba
4.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	Trg Solidarnosti 2a, Sarajevo	Dalida Međedović	+ 387 33 789 345	19.03.2010	12	www.nlbleasing.ba
5.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 7, Sarajevo	Elma Hošo	+ 387 33 565 850	11.02.2010	11	www.s-leasing.ba
6.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	Džemala Bijedića 2, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 721 750	16.03.2010	31	www.unicreditleasing.ba
7.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+ 387 33 276 280	12.01.2010	33	www.vbleasing.ba
					UKUPNO	174	

Prilog 2. Pregled vlasničke strukture leasing društava

LEASING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	% učešća
ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	51,00%
	ALEASING d.o.o. Celje	49,00%
EUROLEASING d.d. Mostar	EUROLEASING d.o.o. Zagreb	27,24%
	EUROHERC osiguranje d.d. Sarajevo	17,66%
	EUROHERC osiguranje d.d. Zagreb	13,52%
	BSO d.d. Sarajevo	8,44%
	AGRAM životno osiguranje d.d. Zagreb	6,79%
	JADRANSKO osiguranje d.d. Zagreb	6,79%
	EUROGRAM TIS d.o.o. Zagreb	6,50%
	EURO DAUS d.d. Split	6,50%
	EURODOM d.o.o. Osijek	6,50%
	AGRAM d.d. Ljubuški	0,06%
	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna
RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH		49,00%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB d.d. Ljubljana	100,00%
S-LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	90,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	10,00%
UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	UNICREDIT LEASING S.p.A., Milan	100,00%
VB LEASING d.o.o. Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	100,00%

Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove leasing društava sa 30.6.2012. (u 000 KM)

Dana kašnjenja	Stope rezerviranja	Iznos potraživanja zajma	Ukupne rezerve
0 - 60	0,05%	123.437	62
60 - 90	5%	1.007	50
90 - 180	10%	3.041	304
180 - 270	30%	806	242
270 - 360	50%	2.940	1.470
preko 360	100%	217	217
UKUPNO		131.448	2.345

Prilog 4. Pregled rezervi za FL leasing društava sa 30.6.2012. (u 000 KM)

Dana kašnjenja	Stope rezervi za finansijski leasing (pokretne stvari)	Stope rezervi za finansijski leasing (nepokretne stvari)	Iznos potraživanja za pokretne stvari	Iznos potraživanja za nepokretne stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokretne stvari	Rezerve			
							Za pokretne stvari	Za nepokretne stvari	Više obračunate i izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
0 - 60	0,5%	0,5%	329.079	51.183	55.535	4.327	278	22	221	521
60 - 90	10%	10%	11.687	9.478	3.455	974	346	97	25	468
90 - 180	50%	50%	30.208	6.980	4.254	258	2.127	129	242	2.498
preko 180	100%	75%	6.692	20.652	6.559	5.639	6.559	4.229	821	11.609
preko 360	100%	100%	10.136	883	9.334	443	9.334	443	0	9.777
UKUPNO			387.802	89.176	79.137	11.641	18.643	4.920	1.309	24.873

Prilog 5. Konsolidirana bilanca stanja (000 KM)

Red. broj	OPIS	31.12.2011		30.6.2012		% rasta
		Iznos	%	Iznos	%	30.6.2012 31.12.2011
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	29.837	3,92%	7.173	1,00%	-75,96%
2.	Plasmani bankama	98	0,01%	0	0,00%	-100,00%
3.	Potraživanja po finansijskom leasingu, neto (3a-3b-3c-3d)	500.626	65,72%	452.116	63,03%	-9,69%
3a)	potraživanja po finansijskom leasingu, bruto	612.257	80,38%	560.833	78,18%	-8,40%
3b)	rezerve za gubitke	21.898	2,87%	24.873	3,47%	13,59%
3c)	odgođeni prihodi po osnovi kamata	89.572	11,76%	83.305	11,61%	-7,00%
3d)	odgođeni prihodi po osnovi naknada	161	0,02%	539	0,08%	234,78%
4.	Potraživanja od supsidijarnih osoba	0	0,00%	15	0,00%	100,00%
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto (5a+5b-5c-5d)	69.938	9,18%	71.523	9,97%	2,27%
5a)	materijalna i nematerijalna imovina - vlastita sredstva	42.797	5,62%	48.805	6,80%	14,04%
5b)	materijalna i nematerijalna imovina - operativnog leasinga	52.039	6,83%	47.354	6,60%	-9,00%
5c)	ispravka vrijednosti - vlastita sredstva	7.192	0,94%	8.274	1,15%	15,04%
5d)	ispravka vrijednosti - operativni leasing	17.706	2,32%	16.362	2,28%	-7,59%
6.	Dugoročne investicije	572	0,08%	52	0,01%	-90,91%
7.	Ostala aktiva (7a+7b)	160.648	21,09%	186.471	25,99%	16,07%
7a)	Zajmovi, neto (7a1-7a2)	115.285	15,13%	129.103	18,00%	11,99%
7a1)	zajmovi, bruto	123.994	16,28%	131.448	18,32%	6,01%
7a2)	rezerve za zajmove	8.709	1,14%	2.345	0,32%	-73,75%
7b)	ostala aktiva	45.363	5,96%	57.368	8,00%	26,46%
	UKUPNA AKTIVA (1+2+3+4+5+6+7)	761.719	100,00%	717.350	100,00%	-5,82%
	PASIVA					
9.	Obveze po uzetim kreditima, neto	686.666	90,15%	649.695	90,57%	-5,38%
9a)	obveze po kratkoročnim kreditima	52.405	6,88%	44.464	6,20%	-15,15%
9b)	obveze po dugoročnim kreditima	635.386	83,41%	606.298	84,52%	-4,58%
9c)	unaprijed plaćeni troškovi i naknada	1.125	0,15%	1.067	0,15%	-5,16%
10.	Ostale obveze	22.032	2,89%	22.138	3,09%	0,48%
	UKUPNO OBVEZE	708.698	93,04%	671.833	93,65%	-5,20%
11.	Temeljni kapital	58.939	7,74%	60.288	8,40%	2,29%
12.	Rezerve	5.528	0,73%	5.621	0,78%	1,68%
13.	Akumulirana dobit/gubitak	-11.446	-1,50%	-20.392	-2,84%	78,16%
	UKUPNO KAPITAL	53.021	6,96%	45.517	6,35%	-14,15%
	UKUPNO PASIVA	761.719	100,00%	717.350	100,00%	-5,82%
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	26.453	3,47%	33.922	4,73%	28,23%
	Novi otpis (+)	38.391	5,04%	13.712	1,91%	-64,28%
	Naplata (-)	30.559	4,01%	1.375	0,19%	-95,50%
	Trajni otpis (-)	363	0,05%	0	0,00%	-100,00%
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	33.922	4,45%	46.259	6,45%	36,37%

Prilog 6. Konsolidirani račun dobiti i gubitka (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	30.6.2011		30.6.2012		% rasta 30.06.2012/ 30.06.2011
		Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	
FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI						
1.	Prihodi od kamata	24.518	59%	23.862	47%	-3%
1a)	kamate po financijskom leasingu	18.632	45%	18.242	36%	-2%
1b)	ostali prihodi od kamata	5.886	14%	5.620	11%	-5%
2.	Rashodi po kamatama	12.449	30%	13.535	27%	9%
3.	Neto prihodi od kamata	12.069	29%	10.327	20%	-14%
OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI						
4.	Operativni prihodi	17.065	41%	26.542	53%	56%
5.	Operativni rashodi	19.085	46%	20.919	42%	10%
5a)	troškovi plaća i doprinosa	4.104	10%	4.104	8%	0%
5b)	troškovi poslovnog prostora	7.722	19%	7.033	14%	-9%
5c)	ostali operativni troškovi	7.259	17%	9.782	19%	35%
6.	Troškovi rezervi za gubitke (6a+6b)	6.989	17%	23.429	46%	235%
6a)	Troškovi rezervi za gubitke financijski leasing	7.019	17%	16.332	32%	133%
6b)	Troškovi rezervi za gubitke zajam	-30	0%	7.097	14%	-23757%
7.	Dobit prije poreza	3.060	7%	-7.479	-15%	-344%
8.	Porez na dobit	112	0%	108	0%	-4%
9.	Neto dobit	2.948	7%	-7.587	-15%	-357%

* Podaci na dan 30.6.2011. uključuju bilančne pozicije društva kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova leasinga

Red. broj	OPIS	30.6.2011		30.6.2012		% rasta 30.06.2012/ 30.06.2011
		Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	
FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI						
1.	Prihodi od kamata	35.999	61%	23.862	47%	-34%
1a)	kamate po financijskom leasingu	20.295	34%	18.242	36%	-10%
1b)	ostali prihodi od kamata	15.704	27%	5.620	11%	-64%
2.	Rashodi po kamatama	19.732	33%	13.535	27%	-31%
3.	Neto prihodi od kamata	16.267	28%	10.327	20%	-37%
OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI						
4.	Operativni prihodi	23.071	39%	26.542	53%	15%
5.	Operativni rashodi	29.495	50%	20.919	42%	-29%
5a)	troškovi plaća i doprinosa	5.562	9%	4.104	8%	-26%
5b)	troškovi poslovnog prostora	8.430	14%	7.033	14%	-17%
5c)	ostali operativni troškovi	15.503	26%	9.782	19%	-37%
6.	Troškovi rezervi za gubitke (6a+6b)	41.762	71%	23.429	46%	-44%
6a)	Troškovi rezervi za gubitke financijski leasing	11.064	19%	16.332	32%	48%
6b)	Troškovi rezervi za gubitke zajam	30.698	52%	7.097	14%	-77%
7.	Dobit prije poreza	-31.919	-54%	-7.479	-15%	-77%
8.	Porez na dobit	112	0%	108	0%	-4%
9.	Neto dobit	-32.031	-54%	-7.587	-15%	-76%

Prilog 7. Rangiranje bilančne sume

31.12.2011					30.6.2012					
Rang	Leasing društvo	Bilančna suma (000 KM)	Učešće 2011.	Kumul. učešće	Rang	Leasing društvo	Bilančna suma (000 KM)	Učešće 2012.	Kumul. učešće	Indeks bilančne sume
1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	238.574	31,32%	31,32%	1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	213.496	29,76%	29,76%	89
2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	185.956	24,41%	55,73%	2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	178.543	24,89%	54,65%	96
3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	108.874	14,29%	70,03%	3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	110.449	15,40%	70,05%	101
4.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	83.515	10,96%	80,99%	4.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	69.454	9,68%	79,73%	100
5.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	69.663	9,15%	90,14%	5.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	65.049	9,07%	88,80%	78
6.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	47.810	6,28%	96,41%	6.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	53.771	7,50%	96,29%	112
7.	Euroleasing d.d. Mostar	27.327	3,59%	100,00%	7.	Euroleasing d.d. Mostar	26.588	3,71%	100,00%	97
UKUPNO		761.719	100%		UKUPNO		717.350	100%		94

Prilog 8. Pregled osnovnih finansijskih pokazatelja na dan 30.6.2012. (u 000 KM)

Red. Broj	Leasing društvo	Ukupni kapital (000 KM)	Rang po ukupnom kapitalu	Neto dobit/gubitak (000 KM)	Rang po neto dobit/gubitak	Plasmani u prvoj polovici 2012. godine	Rang po plasmanima u prvoj polovici 2012. godine	Broj ugovora u prvoj polovici 2012. godine	Rang po broju ugovora
1.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	1.399	6.	-823	6.	8.377	5.	316	4.
2.	Euroleasing d.d. Mostar	19.307	1.	204	4.	768	7.	43	6.
3.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	-11.610	7.	-8.338	7.	853	6.	25	7.
4.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	18.244	2.	470	3.	18.471	3.	363	3.
5.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	1.743	5.	702	2.	15.588	4.	288	5.
6.	Unicredit Leasing d.o.o. Sarajevo	4.561	4.	-564	5.	20.908	2.	547	2.
7.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	11.873	3.	762	1.	29.847	1.	998	1.
8.	Hypo Leasing d.o.o. Banja Luka *	-	-	-	-	9.359	-	285	-
	UKUPNO	45.517		-7.587		104.171		2.865	

* Plasmani ostvareni putem poslovnica registriranih u FBiH